

תורת הקבוצות - תרגיל בית 3

פתרון

1. הוכיחו: α טבעי $\iff s(\alpha)$ טבעי.
פתרון: $\Leftarrow$: נניח α טבעי. יהי $\beta \leq s(\alpha)$. אזי $\beta \leq \alpha$ או $\beta = s(\alpha)$. אם $\beta = s(\alpha)$ אז β עוקב. אם $\beta \leq \alpha$ אז בגלל ש α טבעי β הוא 0 או עוקב.
 $\Rightarrow$: נניח $s(\alpha)$ טבעי. יהי $\beta \leq \alpha$, בפרט $\beta < s(\alpha)$. בגלל ש $s(\alpha)$ טבעי, β הוא 0 או עוקב.

2. נגדיר את ω להיות קבוצת כל הסודרים הטבעיים.

א. הוכיחו ש ω סודר.

ב. הוכיחו ש ω הוא הסודר הגבולי הקטן ביותר שאינו $\emptyset$.
פתרון:

א. ω הוא קבוצה של סודרים. צריך להוכיח שהיא $\in$ -טרנזיטיבית. שקול להגיד: כל איבר של סודר טבעי הוא סודר טבעי. ובכן, יהי α סודר טבעי $\alpha < \omega$. צריך להוכיח ש β טבעי. יהי $\beta \leq \alpha$. אז $\beta < \alpha$ ולכן β הוא 0 או עוקב. $\beta < \alpha$ טבעי.

ב. ראשית, נוכיח ש ω גבולי. לצורך כך, מספיק להוכיח שאם $\alpha \in \omega$ גם $s(\alpha) \in \omega$. כלומר, אם α טבעי אז גם $s(\alpha)$ טבעי. זה בדיוק מה שהוכחנו בשאלה 1.
כעת, נוכיח שאם $0 \neq \alpha < \omega$ אז α עוקב.

אם $0 \neq \alpha < \omega$ אז $0 \neq \alpha \in \omega$. כלומר, $0 \neq \alpha$ טבעי. מהגדרה זה אומר ש α עוקב.

3. יהיו A, B איזומורפיות סדר. הוכיחו שהאיז' סדר בניהן הוא יחיד.

פתרון: נניח בשלילה שיש $f, g : A \rightarrow B$ שיש $f, g : A \rightarrow B$ שיש $g^{-1} \circ f : A \rightarrow A$ היא איז' סדר מ A לעצמה. הוכחנו בתרגול שזה חייב להיות העתקת הזהות. $g^{-1} \circ f = id$ $\iff g = f$.

4. תהי A קבוצה סדורה היטב, ו $B \subseteq A$. הוכיחו: $type(B) \leq type(A)$.

נסמן $type(A) = \alpha$ ו $type(B) = \beta$. נניח בשלילה ש $\alpha < \beta$. נסמן $f : A \rightarrow \alpha, g : B \rightarrow \beta$. נסתכל על $f \circ g : \beta \rightarrow \beta$. $f \circ g$ היא פ' שומרת סדר, אבל מתקיים ש $f \circ g(\alpha) < \alpha$. סתירה.

5. הוכיחו את "קש"ב לסודרים": יהיו A ו B סדורות היטב, ונניח שיש $f : A \rightarrow B$ שומרת סדר, $g : B \rightarrow A$ שומרת סדר, אז יש $h : A \rightarrow B$ איזומורפיזם סדר. (רמז: השתמשו בתרגיל הקודם)

פתרון: פ' שומרות סדר הן חח"ע, לכן $A \cong f(A) \subseteq B$ ו $B \cong g(B) \subseteq A$. מהתרגיל הקודם נקבל ש $type(A) \leq type(B)$ ו $type(B) \leq type(A)$. בסודרים ידוע שזה גורר $type(A) = type(B)$.